

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2016/1904**z dnia 14 lipca 2016 r.****uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 w odniesieniu do interwencji produktowej****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 16 ust. 8 i art. 17 ust. 7,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W niniejszym rozporządzeniu reguluje się niektóre aspekty uprawnień do interwencji przyznanym właściwym organom oraz, w wyjątkowych okolicznościach, Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA), który został ustanowiony i wykonuje swoje uprawnienia zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 ⁽²⁾, w odniesieniu do kryteriów i czynników, które muszą być uwzględnione przy określaniu istotnych problemów w dziedzinie ochrony inwestorów lub zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub rynków towarowych lub dla stabilności całego systemu finansowego lub części tego systemu w co najmniej jednym państwie członkowskim lub odpowiednio w całej Unii.
- (2) Należy ustanowić wykaz kryteriów i czynników, które właściwe organy i EIOPA muszą uwzględniać przy określaniu, kiedy występuje taki problem lub takie zagrożenie, aby zapewnić spójne podejście, a zarazem umożliwić podejmowanie odpowiednich działań w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych niekorzystnych zdarzeń lub okoliczności. Istnienie „zagrożenia”, stanowiące jeden z warunków wstępnych interwencji z perspektywy prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub rynków towarowych lub stabilności systemu finansowego, wymaga poważniejszego problemu niż „istotny problem”, którego istnienie stanowi warunek konieczny w przypadku interwencji w związku z ochroną inwestorów. Konieczność dokonania oceny wszystkich kryteriów i czynników, które mogą występować w danej konkretnej sytuacji, nie powinna jednak uniemożliwiać skorzystania przez właściwe organy i EIOPA z tymczasowego uprawnienia do interwencji, w przypadku gdy tylko jeden czynnik lub jedno kryterium prowadzi do takiego problemu lub zagrożenia.
- (3) Przepisy zawarte w niniejszym rozporządzeniu są ze sobą ściśle powiązane, ponieważ dotyczą one uprawnień do interwencji produktowej nadanych zarówno krajowym właściwym organom, jak i EIOPA. Aby zapewnić spójność między tymi przepisami, które powinny wejść w życie w tym samym czasie, oraz aby ułatwić całościowy wgląd w te przepisy zainteresowanym stronom i w szczególności EIOPA i właściwym organom wykonującym uprawnienia do interwencji, konieczne jest włączenie tych przepisów do jednego rozporządzenia,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

*Artykuł 1***Kryteria i czynniki w odniesieniu do wykonywania uprawnień EIOPA do tymczasowej interwencji produktowej**

(Art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1286/2014)

1. Do celów stosowania przepisów art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1286/2014 EIOPA ocenia znaczenie wszystkich czynników i kryteriów ujętych w wykazie w ust. 2 i uwzględnia wszystkie istotne czynniki i kryteria przy określaniu, kiedy wprowadzanie do obrotu, dystrybucja lub sprzedaż określonych ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych lub rodzaj działalności lub praktyki finansowej stwarza istotny problem w dziedzinie ochrony inwestorów lub zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub dla stabilności całego unijnego systemu finansowego lub części tego systemu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 352 z 9.12.2014, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48).

Do celów stosowania przepisów akapitu pierwszego EIOPA może – w oparciu o co najmniej jeden z tych czynników lub co najmniej jedno z tych kryteriów – stwierdzić istnienie istotnego problemu w dziedzinie ochrony inwestorów lub zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub dla stabilności całego unijnego systemu finansowego lub części tego systemu.

2. Czynniki i kryteria, które EIOPA ocenia w celu stwierdzenia, czy istnieje istotny problem w dziedzinie ochrony inwestorów lub zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub dla stabilności całego unijnego systemu finansowego lub części tego systemu, są następujące:

- a) stopień złożoności danego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub rodzaju działalności finansowej lub praktyki finansowej zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, uwzględniając w szczególności:
 - rodzaj aktywów bazowych i stopień przejrzystości aktywów bazowych,
 - stopień przejrzystości kosztów i opłat związanych z ubezpieczeniowym produktem inwestycyjnym, działalnością finansową lub praktyką finansową oraz, w szczególności, brak przejrzystości wynikający z wielowarstwowości kosztów i opłat,
 - złożoność obliczeń wyników, uwzględniając w szczególności kwestię, czy zwrot jest uzależniony od wyników jednego lub większej liczby aktywów bazowych, na które wpływ z kolei wywierają inne czynniki,
 - charakter i skalę ewentualnego ryzyka,
 - fakt, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny lub usługa są połączone z innymi produktami lub usługami, lub
 - złożoność ewentualnych warunków;
- b) rozmiar potencjalnych negatywnych konsekwencji, uwzględniając w szczególności:
 - wartość nominalną ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego,
 - liczbę zaangażowanych klientów, inwestorów lub uczestników rynku,
 - względny udział produktu w portfelach inwestorów,
 - prawdopodobieństwo, skalę i charakter ewentualnej szkody, w tym kwotę potencjalnie poniesionych strat,
 - przewidywany czas trwania negatywnych konsekwencji,
 - wolumen składki,
 - liczbę zaangażowanych pośredników,
 - wzrost rynku lub sprzedaży,
 - średnią kwotę zainwestowaną przez każdego z inwestorów w ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny,
 - poziom gwarancji określony w przepisach dotyczących krajowych ubezpieczeniowych systemów gwarancyjnych, jeżeli takie systemy istnieją, lub
 - wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w odniesieniu do ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- c) rodzaj inwestorów, którzy są zaangażowani w działalność finansową lub praktykę finansową lub którym jest oferowany lub sprzedawany ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, uwzględniając w szczególności:
 - kwestię, czy inwestor jest klientem detalicznym, klientem branżowym czy uprawnionym kontrahentem, jak określono w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE ⁽¹⁾,
 - charakterystykę umiejętności i zdolności inwestorów, w tym poziom wykształcenia, doświadczenie w zakresie podobnych ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych czy praktyki sprzedaży,
 - charakterystykę sytuacji ekonomicznej inwestorów, w tym ich dochód i majątek,

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

- główne cele finansowe inwestorów, w tym oszczędności emerytalne i konieczność pokrycia ryzyka,
 - kwestię, czy produkt lub usługę sprzedaje się inwestorom poza zamierzonym rynkiem docelowym lub czy rynek docelowy nie został odpowiednio określony, lub
 - kwalifikowalność do objęcia ubezpieczeniowym systemem gwarancyjnym, jeżeli istnieją krajowe ubezpieczeniowe systemy gwarancyjne;
- d) stopień przejrzystości danego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub rodzaju działalności finansowej lub praktyki finansowej, uwzględniając w szczególności:
- rodzaj i przejrzystość aktywów bazowych,
 - wszelkie ukryte koszty i opłaty,
 - stosowanie technik przyciągających uwagę inwestorów, lecz niekoniecznie odzwierciedlających adekwatność lub ogólną jakość ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej,
 - rodzaj i przejrzystość ryzyka,
 - stosowanie nazw produktów, terminologii lub innych informacji, które sugerują wyższy stopień bezpieczeństwa lub rentowności niż faktycznie możliwy lub prawdopodobny; lub które sugerują cechy produktu, które nie istnieją, lub
 - kwestię, czy informacje dotyczące ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego były niewystarczające lub niewystarczająco wiarygodne, aby umożliwić uczestnikom rynku, do których były skierowane, sformułowanie własnego osądu, przy uwzględnieniu charakteru i rodzaju ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- e) konkretne cechy lub aktywa bazowe ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej, w tym wszelkie wbudowane dźwignie finansowe, uwzględniając w szczególności:
- dźwignię finansową wbudowaną w produkt,
 - dźwignię finansową wynikającą z finansowania, lub
 - charakterystykę transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych;
- f) istnienie i stopień rozbieżności między spodziewaną rentownością lub spodziewanym zyskiem dla inwestorów a ryzykiem straty w związku z ubezpieczeniowym produktem inwestycyjnym, działalnością finansową lub praktyką finansową, uwzględniając w szczególności:
- koszt strukturyzowania takiego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej oraz inne koszty,
 - rozbieżność w stosunku do ryzyka emitenta, które zachowuje emitent, lub
 - profil ryzyka i zysku;
- g) łatwość, z jaką inwestorzy mogą dokonać sprzedaży odpowiedniego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub jego zamiany na inny produkt, oraz związany z tym koszt, uwzględniając w szczególności:
- przeszkody dla zmiany strategii inwestycyjnej w odniesieniu do umowy ubezpieczenia,
 - fakt, że przedwczesne wycofanie jest umownie zabronione lub praktycznie niemożliwe, lub
 - ewentualne inne bariery wyjścia;
- h) kształtowanie ceny i powiązane koszty ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej, uwzględniając w szczególności:
- stosowanie ukrytych lub wtórnych opłat, lub
 - opłaty, które nie odzwierciedlają poziomu usługi dystrybucji świadczonej przez pośredników ubezpieczeniowych;

- i) stopień innowacyjności ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej, uwzględniając w szczególności:
- stopień innowacyjności związany ze strukturą ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej, w tym wbudowania i uruchamiania,
 - stopień innowacyjności związany z modelem dystrybucji lub długością łańcucha pośrednictwa,
 - stopień dyfuzji innowacji, w tym kwestię, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa są innowacyjne dla konkretnych kategorii inwestorów,
 - innowacje obejmujące dźwignię finansową,
 - brak przejrzystości aktywów bazowych, lub
 - dotychczasowe doświadczenia rynku z podobnymi ubezpieczeniowymi produktami inwestycyjnymi lub praktykami sprzedaży ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- j) praktyki sprzedaży związane z ubezpieczeniowym produktem inwestycyjnym, uwzględniając w szczególności:
- wykorzystywane kanały komunikacyjne i kanały dystrybucji,
 - materiały informacyjne, marketingowe lub inne materiały promocyjne związane z inwestycją, lub
 - kwestię, czy decyzja o kupnie jest decyzją drugorzędą lub trzeciorzędą podejmowaną w następstwie wcześniejszego zakupu;
- k) sytuację finansową i biznesową emitenta ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, uwzględniając w szczególności:
- sytuację finansową emitenta, lub
 - stosowność rozwiązań w zakresie reasekuracji w odniesieniu do ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- l) kwestia, czy aktywa bazowe ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub działalność finansowa lub praktyka finansowa stwarzają istotne zagrożenie dla wyniku transakcji zawieranych przez uczestników lub inwestorów na danym rynku;
- m) kwestia, czy charakterystyka ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego sprawia, że jest on szczególnie podatny na wykorzystywanie do celów przestępstw finansowych, w szczególności, czy taka charakterystyka może potencjalnie sprzyjać wykorzystywaniu ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego do celów:
- oszustwa lub nieuczciwego zachowania,
 - nadużyć na rynku finansowym lub niewłaściwego wykorzystania informacji w odniesieniu do rynku finansowego,
 - rozporządzania dochodami z przestępstwa,
 - finansowania terroryzmu, lub
 - ułatwiania prania pieniędzy;
- n) kwestia, czy działalność finansowa lub praktyka finansowa stwarzają szczególnie istotne zagrożenie dla odporności lub sprawnego funkcjonowania rynków;
- o) kwestia, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa mogą prowadzić do znaczącej i sztucznej rozbieżności między cenami instrumentu pochodnego a cenami na rynku instrumentu bazowego;
- p) kwestia, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa stwarzają duże zagrożenia dla infrastruktury systemów rynkowych lub systemów płatności, w tym systemów obrotu, rozliczania i rozrachunku;
- q) kwestia, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa mogą zagrażać zaufaniu inwestorów do systemu finansowego; lub
- r) kwestia, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa stwarzają istotne ryzyko zakłócenia działalności instytucji finansowych, które uznaje się za istotne dla systemu finansowego Unii.

Artykuł 2

Kryteria i czynniki, które właściwe organy uwzględniają do celów wykonywania uprawnień do interwencji produktowej dotyczącej ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych

(Art. 17 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1286/2014)

1. Do celów stosowania przepisów art. 17 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1286/2014 właściwe organy oceniają znaczenie wszystkich czynników i kryteriów ujętych w wykazie w ust. 2 i uwzględniają wszystkie istotne czynniki i kryteria przy określeniu, kiedy wprowadzanie do obrotu, dystrybucja lub sprzedaż określonych ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych lub rodzaj działalności lub praktyki finansowej stwarza istotny problem w dziedzinie ochrony inwestorów lub zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub dla stabilności całego systemu finansowego co najmniej jednego państwa członkowskiego lub części tego systemu.

Do celów stosowania przepisów akapitu pierwszego właściwe organy mogą – w oparciu o co najmniej jeden z tych czynników lub co najmniej jedno z tych kryteriów – stwierdzić istnienie istotnego problemu w dziedzinie ochrony inwestorów lub zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub dla stabilności całego systemu finansowego co najmniej jednego państwa członkowskiego lub części tego systemu.

2. Czynniki i kryteria, które właściwe organy oceniają w celu stwierdzenia, czy istnieje istotny problem w dziedzinie ochrony inwestorów lub zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub dla stabilności całego systemu finansowego co najmniej jednego państwa członkowskiego lub części tego systemu, są następujące:

a) stopień złożoności danego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub rodzaju działalności finansowej lub praktyki finansowej zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, uwzględniając w szczególności:

- rodzaj aktywów bazowych i stopień przejrzystości aktywów bazowych,
- stopień przejrzystości kosztów i opłat związanych z ubezpieczeniowym produktem inwestycyjnym, działalnością finansową lub praktyką finansową oraz, w szczególności, brak przejrzystości wynikający z wielowarstwowości kosztów i opłat,
- złożoność obliczeń wyników, uwzględniając kwestię, czy zwrot jest uzależniony od wyników jednego lub większej liczby aktywów bazowych, na które wpływ z kolei wywierają inne czynniki,
- charakter i skalę ewentualnego ryzyka,
- fakt, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny jest połączony z innymi produktami lub usługami, lub
- złożoność ewentualnych warunków;

b) rozmiar potencjalnych negatywnych konsekwencji, uwzględniając w szczególności:

- wartość nominalną ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego,
- liczbę zaangażowanych klientów, inwestorów lub uczestników rynku,
- względny udział produktu w portfelach inwestorów,
- prawdopodobieństwo, skalę i charakter ewentualnej szkody, w tym kwotę potencjalnie poniesionych strat,
- przewidywany czas trwania negatywnych konsekwencji,
- wolumen składki,
- liczbę zaangażowanych pośredników,
- wzrost rynku lub sprzedaży,

- średnią kwotę zainwestowaną przez każdego z inwestorów w ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny,
 - poziom gwarancji określony w przepisach dotyczących krajowych ubezpieczeniowych systemów gwarancyjnych, jeżeli takie systemy istnieją, lub
 - wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w odniesieniu do ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- c) rodzaj inwestorów, którzy są zaangażowani w działalność finansową lub praktykę finansową lub którym jest oferowany lub sprzedawany ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, uwzględniając w szczególności:
- kwestię, czy inwestor jest klientem detalicznym, klientem branżowym czy uprawnionym kontrahentem, jak określono w dyrektywie 2014/65/UE,
 - umiejętności i zdolności inwestorów, w tym poziom wykształcenia, doświadczenie w zakresie podobnych ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych czy praktyki sprzedaży,
 - sytuację ekonomiczną inwestorów, w tym ich dochody i majątek,
 - główne cele finansowe inwestorów, w tym oszczędności emerytalne i konieczność pokrycia ryzyka,
 - kwestię, czy produkt lub usługę sprzedaje się inwestorom poza zamierzonym rynkiem docelowym lub czy rynek docelowy nie został odpowiednio określony, lub
 - kwalifikowalność do objęcia ubezpieczeniowym systemem gwarancyjnym, jeżeli istnieją krajowe ubezpieczeniowe systemy gwarancyjne;
- d) stopień przejrzystości danego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub rodzaju działalności finansowej lub praktyki finansowej, uwzględniając w szczególności:
- rodzaj i przejrzystość aktywów bazowych,
 - wszelkie ukryte koszty i opłaty,
 - stosowanie technik przyciągających uwagę inwestorów, lecz niekoniecznie odzwierciedlających adekwatność lub ogólną jakość ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej,
 - rodzaj i przejrzystość ryzyka,
 - stosowanie nazw produktów, terminologii lub innych informacji, które sugerują wyższe stopnie bezpieczeństwa lub rentowności niż faktycznie możliwe lub prawdopodobne lub które sugerują nieistniejące cechy produktu, lub
 - kwestię, czy informacje dotyczące ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego były niewystarczające lub niewystarczająco wiarygodne, aby umożliwić uczestnikom rynku, do których były skierowane, sformułowanie własnego osądu, przy uwzględnieniu charakteru i rodzaju ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- e) konkretne cechy lub aktywa bazowe ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej, w tym wszelkie wbudowane dźwignie finansowe, uwzględniając w szczególności:
- dźwignię finansową wbudowaną w produkt,
 - dźwignię finansową wynikającą z finansowania, lub
 - charakterystykę transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych;
- f) istnienie i stopień rozbieżności między spodziewaną rentownością lub spodziewanym zyskiem dla inwestorów a ryzykiem straty w związku z ubezpieczeniowym produktem inwestycyjnym, działalnością finansową lub praktyką finansową, uwzględniając w szczególności:
- koszt strukturyzowania takiego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej oraz inne koszty,
 - rozbieżność w stosunku do ryzyka emitenta, które zachowuje emitent, lub
 - profil ryzyka i zysku;
- g) łatwość, z jaką inwestorzy mogą dokonać sprzedaży odpowiedniego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub jego zamiany na inny produkt, oraz związane z tym koszty, uwzględniając w szczególności:
- przeszkody przy zmianie strategii inwestycyjnej w odniesieniu do umowy ubezpieczenia,

- fakt, że przedwczesne wycofanie nie jest dozwolone lub jest dozwolone pod takim warunkiem umownym, że może zostać uznane za niedozwolone, lub
 - ewentualne inne bariery wyjścia;
- h) kształtowanie ceny i powiązane koszty ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej, uwzględniając w szczególności:
- stosowanie ukrytych lub wtórnych opłat, lub
 - opłaty, które nie odzwierciedlają poziomu usługi dystrybucji świadczonej przez pośredników ubezpieczeniowych;
- i) stopień innowacyjności ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej, uwzględniając w szczególności:
- stopień innowacyjności związany ze strukturą ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, działalności finansowej lub praktyki finansowej, w tym wbudowania i uruchamiania,
 - stopień innowacyjności związany z modelem dystrybucji lub długością łańcucha pośrednictwa,
 - stopień dyfuzji innowacji, w tym kwestię, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa są innowacyjne dla konkretnych kategorii inwestorów,
 - innowacje obejmujące dźwignię finansową,
 - brak przejrzystości aktywów bazowych, lub
 - dotychczasowe doświadczenia rynku z podobnymi ubezpieczeniowymi produktami inwestycyjnymi lub praktykami sprzedaży ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- j) praktyki sprzedaży związane z ubezpieczeniowym produktem inwestycyjnym, uwzględniając w szczególności:
- wykorzystywane kanały komunikacyjne i kanały dystrybucji,
 - materiały informacyjne, marketingowe lub inne materiały promocyjne związane z inwestycją, lub
 - kwestię, czy decyzja o kupnie jest decyzją drugorzędną lub trzeciorzędną podejmowaną w następstwie wcześniejszego zakupu;
- k) sytuację finansową i biznesową emitenta ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, uwzględniając w szczególności:
- sytuację finansową emitenta, lub
 - stosowność rozwiązań w zakresie reasekuracji w odniesieniu do ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- l) kwestia, czy aktywa bazowe ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub działalność finansowa lub praktyka finansowa stwarzają istotne zagrożenie dla wyniku transakcji zawieranych przez uczestników lub inwestorów na danym rynku;
- m) kwestia, czy charakterystyka ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego sprawia, że jest on szczególnie podatny na wykorzystywanie do celów przestępstw finansowych, w szczególności, czy taka charakterystyka może potencjalnie sprzyjać wykorzystywaniu ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego do celów:
- oszustwa lub nieuczciwego zachowania,
 - nadużyć na rynku finansowym lub niewłaściwego wykorzystania informacji w odniesieniu do rynku finansowego,
 - rozporządzania dochodami z przestępstwa,
 - finansowania terroryzmu, lub
 - ułatwiania prania pieniędzy;
- n) kwestia, czy działalność finansowa lub praktyka finansowa stwarzają szczególnie istotne zagrożenie dla odporności lub sprawnego funkcjonowania rynków;
- o) kwestia, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa mogą prowadzić do znaczącej i sztucznej rozbieżności między cenami instrumentu pochodnego a cenami na rynku instrumentu bazowego;

- p) kwestia, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa stwarzają zagrożenia dla infrastruktury systemów rynkowych lub systemów płatności, w tym systemów obrotu, rozliczania i rozrachunku;
- q) kwestia, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa mogą zagrażać zaufaniu inwestorów do systemu finansowego; lub
- r) kwestia, czy ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, działalność finansowa lub praktyka finansowa stwarzają istotne ryzyko zakłócenia działalności instytucji finansowych, które uznaje się za istotne dla systemu finansowego państwa członkowskiego właściwego organu.

Artykuł 3

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 31 grudnia 2016 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 lipca 2016 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący
